

FINNS I SJÖN!

Syfte och bakgrund

Syftet med den här övningen är eleverna får uppleva den mångfald av organismer som finns under ytan i de flesta växtrika sjöar.

Vilka arter som finns beror på miljön i och runt vattendraget. En näringsrik sjö har ofta lövträd och odlade marker i omgivningen. Den största mångfalden finns i områden med mjuka ler- och dybottnar.

Material

Till sjöundersökningen:

- vattenhäv eller hushållssil
- plastbalja (gärna låg)
- några småburkar att sortera i

För att bygga en vattenkikare:

- en vanlig plasthink
- en lite mindre hink
- pinne
- kniv

Genomförande

Samla in djur genom att dra några kraftiga tag med håven/silen fram och tillbaka bland växterna i strandkanten. Då virvlar djur som suttit gömda upp. Håll fångsten i plastbaljan som fyllts med vatten upp till några centimeters höjd. Efter en liten stund börjar djuren röra sig och det blir lätt att studera dem.

- Iaktta och beskriv ett djur i taget: Storlek och färg. Hur ser ögon och mun ut? Hur är de placerade? Hur tar djuret sig fram? Snabbt eller långsamt? Rör sig djuret på botten eller vid ytan?
- Resonera vidare: Djurarter som lever idag har formats av evolutionen. Deras form, färg och funktion är alltså bra för överlevnad i miljön de lever i. Vilka olika anpassningar har djuren från sjön som gör att de klarar fortplantning och överlevnad? Resonera och jämför de insamlade djuren.

Släpp tillbaka djuren i vattnet när undersökningen är klar.

Naturskoleföreningen

Ljusdals Kommun

Arbeta vidare och diskussion

Tillverka en vattenkikare enligt bilden nedan.

Utrustning: en vanlig plasthink, en lite mindre hink och en pinne, kniv

1. Skär ett ut ett hål i botten på den stora hinken, lagom stort så att det går att köra den lilla hinken med botten först genom hålet. Den lilla hinken ska fastna i hålet.
2. Skär bort botten på den lilla hinken. Hålet ska passa mot ansiktet i höjd med ögonen. Gör ett hål på vardera sidan av den stora hinken. Stoppa i den lilla hinken och dra pinnen genom hålen så att den lilla hinken vilar mot pinnen.
3. Håll i pinnen med båda händerna, sätt öppningen mot ansikte och kika ned under ytan.

Övning och bild ovan från Nationellt resurscentrum för biologi och bioteknik.

Läroplanens mål

Denna övning berör bland annat följande områden i läroplanen:

- Djur och växter i närmiljön.
- Enkla fältstudier och observationer i närmiljön.
- Enkla naturvetenskapliga undersökningar.

Naturskoleföreningen

Ljusdals Kommun

